

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΥΠΕΡΧΡΕΩΣΗ, ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΟΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

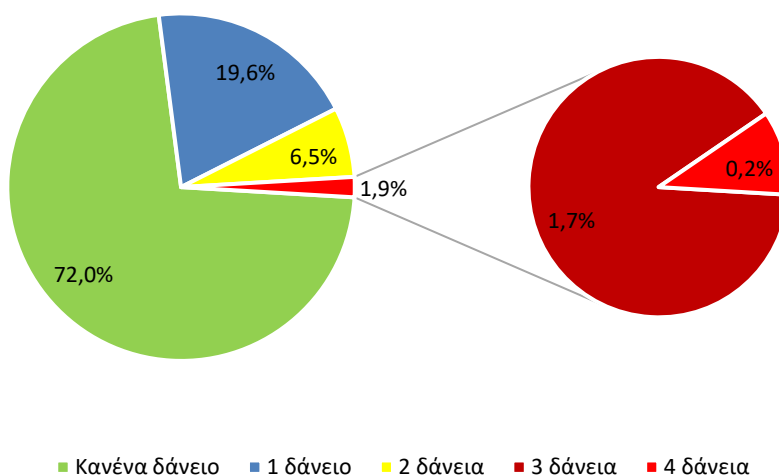
Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών: Έτος 2020

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) ανακοινώνει τους δείκτες που αφορούν (α) στην υπερχρέωση (β) στην κατανάλωση και (γ) στον πλούτο των νοικοκυριών, όπως προκύπτουν από την Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (SILC), έτους 2020, **με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2019**. Επισημαίνεται ότι, για τους δείκτες της υπερχρέωσης, κατανάλωσης και του πλούτου των νοικοκυριών, έτος αναφοράς είναι το έτος διενέργειας της έρευνας, δηλαδή το 2020.

Α. Υπερχρέωση των νοικοκυριών

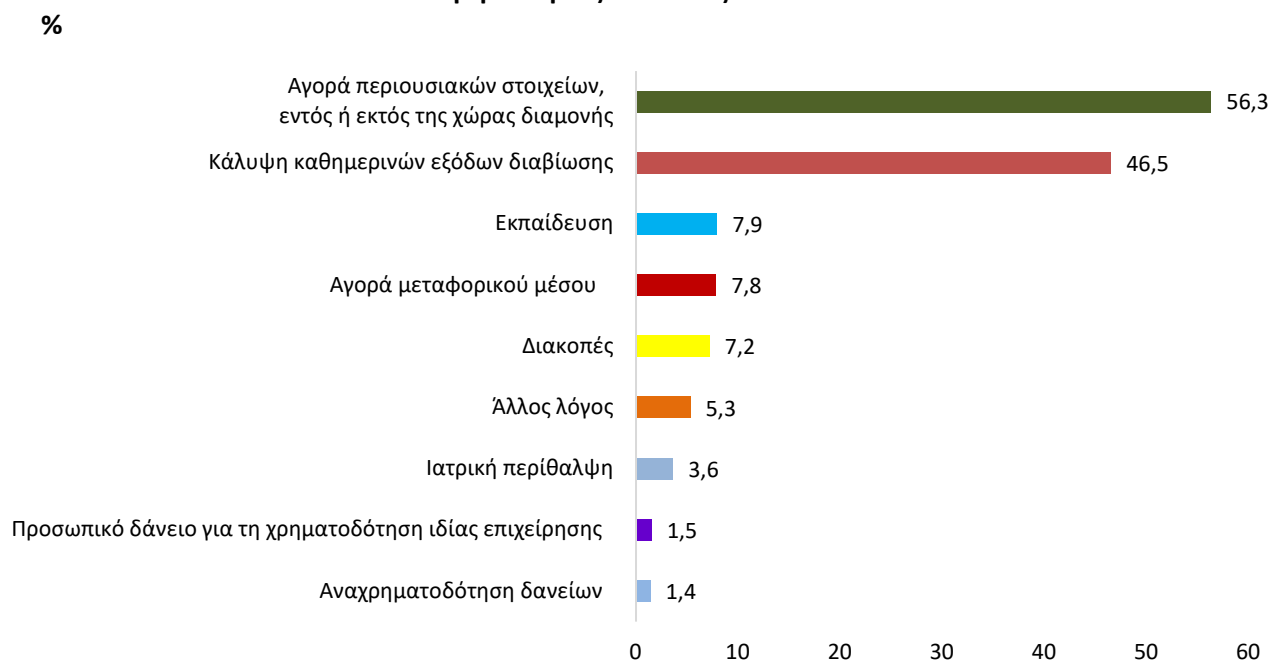
- Το 72,0% των νοικοκυριών δεν έχει υποχρέωση να εξοφλήσει κανένα δάνειο, εξαιρώντας τυχόν ενυπόθηκο δάνειο για την αγορά της κύριας κατοικίας, ενώ το 28,0% των νοικοκυριών έχει την υποχρέωση εξόφλησης ενός τουλάχιστον δανείου, εκ των οποίων το 19,6% ενός δανείου, το 6,5% δύο δανείων, το 1,7% τριών δανείων και το 0,2% τεσσάρων δανείων (Γράφημα 1, Πίνακας 1).

Γράφημα 1. Ποσοστιαία κατανομή των νοικοκυριών με βάση τον αριθμό δανείων που έχουν υποχρέωση να εξοφλήσουν, με εξαίρεση τυχόν ενυπόθηκο δάνειο για την αγορά κύριας κατοικίας: 2020

- Το 15,9% των φτωχών νοικοκυριών δηλώνει την υποχρέωση εξόφλησης ενός (1) τουλάχιστον δανείου, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των μη φτωχών νοικοκυριών εκτιμάται σε 30,6% (Πίνακας 1).
- Κύριο λόγο για τη λήψη δανείου αποτελεί η αγορά περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένων των οικιακών επίπλων και συσκευών και της διακόσμησης εσωτερικών χώρων), εντός ή εκτός της χώρας διαμονής (56,3%), ακολουθούν η κάλυψη καθημερινών εξόδων διαβίωσης (46,5%), η εκπαίδευση (7,9%), η αγορά μεταφορικού μέσου (7,8%), οι διακοπές (7,2%), η ιατρική περίθαλψη (3,6%), το προσωπικό δάνειο για χρηματοδότηση ίδιας επιχείρησης (1,5%) και η αναχρηματοδότηση δανείων (1,4%) (Γράφημα 2, Πίνακας 2).

Γράφημα 2. Σκοπός των δανείων των νοικοκυριών με εξαίρεση τυχόν ενυπόθηκο δάνειο για την αγορά κύριας κατοικίας: 2020

- Κύρια πηγή χρηματοδότησης των ανωτέρω δανείων των νοικοκυριών αποτελεί η Τράπεζα ή άλλο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα (99,2%), και ακολουθούν η ιδιωτική πηγή (συγγενείς, φίλοι κ.λπ) σε ποσοστό 1,7% και άλλη πηγή 0,2% (Πίνακας 3).
- Το μέσο οφειλόμενο ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόκων και κεφαλαίου, των δανείων των νοικοκυριών για όλα τα μέλη του, που πληρώθηκε τον περασμένο μήνα (με εξαίρεση τυχόν ενυπόθηκο δάνειο για την αγορά της κύριας κατοικίας) εκτιμάται σε 236,70 ευρώ, ενώ το αντίστοιχο ποσό των φτωχών νοικοκυριών εκτιμάται σε 174,00 ευρώ και των μη φτωχών νοικοκυριών σε 246,35 ευρώ (Πίνακας 4).

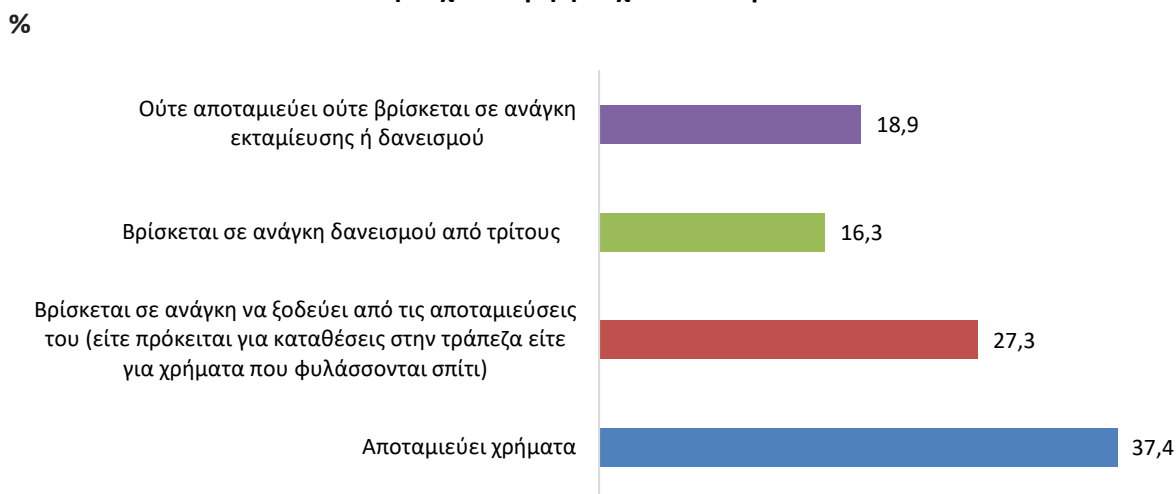
B. Κατανάλωση των νοικοκυριών

- Το μέσο ποσό που ξόδεψαν τα νοικοκυριά τον περασμένο μήνα για τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά που καταναλώθηκαν/θα καταναλωθούν στο σπίτι εκτιμάται σε 296,29 ευρώ, ενώ το αντίστοιχο ποσό των φτωχών νοικοκυριών σε 245,31 ευρώ και των μη φτωχών νοικοκυριών σε 306,69 ευρώ (Πίνακας 5).
- Το μέσο ποσό που ξόδεψαν τα νοικοκυριά τον περασμένο μήνα για κατανάλωση τροφίμων και ποτών εκτός σπιτιού εκτιμάται σε 120,56 ευρώ, ενώ το αντίστοιχο ποσό των φτωχών νοικοκυριών σε 104,81 ευρώ και των μη φτωχών νοικοκυριών σε 123,29 ευρώ (Πίνακας 6).

- Το μέσο ποσό που ξόδεψαν τα νοικοκυριά για χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς τον περασμένο μήνα εκτιμάται σε 32,23 ευρώ, ενώ το αντίστοιχο ποσό των φτωχών νοικοκυριών σε 31,53 ευρώ και των μη φτωχών νοικοκυριών σε 32,35 ευρώ (Πίνακας 7).
- Το μέσο ποσό που ξόδεψαν τα νοικοκυριά για χρήση ιδιωτικών μέσων μεταφοράς τον περασμένο μήνα εκτιμάται σε 149,55 ευρώ, ενώ το αντίστοιχο ποσό των φτωχών νοικοκυριών σε 134,93 ευρώ και των μη φτωχών νοικοκυριών σε 151,86 ευρώ (Πίνακας 8).

Γ. Πλούτος των νοικοκυριών

Γράφημα 3. Ποσοστό νοικοκυριών που στο τέλος ενός τυπικού (συνήθους) μήνα, έχουν την οικονομική δυνατότητα ή όχι με το τρέχον εισόδημά τους για αποταμίευση, με διάκριση σε φτωχά και μη φτωχά νοικοκυριά: 2020

- Στο τέλος ενός τυπικού (συνήθους) μήνα, τα νοικοκυριά αποταμιεύουν χρήματα σε ποσοστό 37,4%, ενώ το 27,3% βρίσκεται σε ανάγκη να ξοδεύει από τις αποταμιεύσεις του (είτε πρόκειται για καταθέσεις στην τράπεζα είτε για χρήματα που φυλάσσονται σπίτι), το 16,3% βρίσκεται σε ανάγκη δανεισμού από τρίτους και το 18,9% ούτε αποταμιεύει ούτε βρίσκεται σε ανάγκη εκταμίευσης ή δανεισμού. Τα αντίστοιχα ποσοστά των φτωχών νοικοκυριών εκτιμώνται σε 9,4%, 30,1%, 37,4% και 23,1% (Πίνακας 9).
- Στο ερώτημα για πόσο χρονικό διάστημα, θα ήταν δυνατό να διατηρήσει το νοικοκυριό το τρέχον βιοτικό του επίπεδο με τη χρήση αποκλειστικά και μόνο των αποταμιεύσεών του (σε τραπεζικούς λογαριασμούς ή στο σπίτι), το 33,4% των νοικοκυριών δήλωσε για λιγότερους από 3 μήνες, το 17,3% από 3 έως 6 μήνες, το 8,2% από 7 έως και 12 μήνες και το 5,9% για περισσότερους από 12 μήνες, ενώ το 35,2% δεν διέθετε αποταμιεύσεις. Τα αντίστοιχα ποσοστά των φτωχών νοικοκυριών εκτιμώνται σε 28,4%, 6,4%, 2,9%, 1,9% και 60,4% (Πίνακας 10).
- Η τρέχουσα αξία (τιμή πώλησης) της κύριας κατοικίας των νοικοκυριών, δηλαδή το ποσό που το νοικοκυριό θεωρεί ότι θα λάμβανε σε περίπτωση που πουλούσε την κύρια κατοικία του, εκτιμάται σε 103.619 ευρώ, ενώ το αντίστοιχο ποσό των φτωχών νοικοκυριών σε 89.391 ευρώ και των μη φτωχών νοικοκυριών σε 106.452 ευρώ (Πίνακας 11).
- Το μέσο ποσό που απομένει για την αποπληρωμή του ενυπόθηκου δανείου της κύριας κατοικίας εκτιμάται σε 39.516 ευρώ, ενώ το αντίστοιχο ποσό των φτωχών νοικοκυριών σε 29.436 ευρώ και των μη φτωχών νοικοκυριών σε 41.297 ευρώ (Πίνακας 12).
- Το 40,7% των νοικοκυριών δήλωσε ότι έχει στην ιδιοκτησία του κάποια ακίνητη περιουσία εκτός της κύριας κατοικίας, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά των φτωχών και μη φτωχών νοικοκυριών εκτιμώνται σε 28,6% και 43,1% (Πίνακας 13).

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1

Ποσοστιαία κατανομή των νοικοκυριών με βάση τον αριθμό δανείων που έχουν υποχρέωση να εξοφλήσουν, με εξαίρεση τυχόν ενυπόθετο δάνειο για την αγορά κύριας κατοικίας, με διάκριση σε φτωχά και μη φτωχά νοικοκυριά: 2020

%

Αριθμός δανείων	Νοικοκυριά		
	Σύνολο	Φτωχά	Μη φτωχά
Κανένα δάνειο	72,0	84,1	69,5
Με τουλάχιστον 1 δάνειο	28,0	15,9	30,6
1 δάνειο	19,6	10,8	21,5
2 δάνεια	6,5	4,4	6,9
3 δάνεια	1,7	0,6	1,9
4 δάνεια	0,2	0,1	0,3

Πίνακας 2

Σκοπός λήψης των δανείων των νοικοκυριών με εξαίρεση τυχόν ενυπόθετο δάνειο για την αγορά κύριας κατοικίας, με διάκριση σε φτωχά και μη φτωχά νοικοκυριά: 2020

%

Σκοπός των δανείων	Νοικοκυριά		
	Σύνολο	Φτωχά	Μη φτωχά
Αγορά περιουσιακών στοιχείων, εντός ή εκτός της χώρας διαμονής	56,3	57,0	56,3
Αγορά μεταφορικού μέσου	7,8	4,9	8,1
Διακοπές	7,2	2,0	7,7
Ιατρική περίθαλψη	3,6	1,5	3,8
Εκπαίδευση	7,9	18,7	6,4
Κάλυψη καθημερινών εξόδων διαβίωσης	46,5	40,1	47,8
Προσωπικό δάνειο για τη χρηματοδότηση ίδιας επιχείρησης	1,5	4,8	1,2
Αναχρηματοδότηση δανείων	1,4	0,8	1,5
Άλλος λόγος	5,3	6,9	5,1

Πίνακας 3

Πηγή χρηματοδότησης των δανείων των νοικοκυριών, με διάκριση σε φτωχά και μη φτωχά νοικοκυριά: 2020

%

Πηγή χρηματοδότησης	Νοικοκυριά		
	Σύνολο	Φτωχά	Μη φτωχά
Τράπεζα ή άλλο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα	99,2	98,0	99,2
Ενεχυροδανειστήριο	-	-	-
Ιδιωτική πηγή (π.χ. συγγενείς, φίλοι)	1,7	1,7	1,7
Άλλη πηγή	0,2	0,5	0,2

Πίνακας 4

Μέσο συνολικό οφειλόμενο ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόκων και κεφαλαίου, των δανείων των νοικοκυριών για όλα τα μέλη τους, που πληρώθηκε τον περασμένο μήνα (με εξαίρεση τυχόν ενυπόθηκο δάνειο για την αγορά της κύριας κατοικίας), με διάκριση σε φτωχά και μη φτωχά νοικοκυριά: 2020

σε ευρώ

	Νοικοκυριά		
	Σύνολο	Φτωχά	Μη φτωχά
Μέσο συνολικό οφειλόμενο ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόκων και κεφαλαίου, των δανείων των νοικοκυριών για όλα τα μέλη τους, που πληρώθηκε τον περασμένο μήνα (με εξαίρεση τυχόν ενυπόθηκο δάνειο για την αγορά της κύριας κατοικίας)	236,70	174,00	246,35

Πίνακας 5

Μέσο ποσό που ξόδεψαν τα νοικοκυριά τον περασμένο μήνα για τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά που καταναλώθηκαν/θα καταναλωθούν στο σπίτι, με διάκριση σε φτωχά και μη φτωχά νοικοκυριά: 2020

σε ευρώ

	Νοικοκυριά		
	Σύνολο	Φτωχά	Μη φτωχά
Μέσο ποσό που ξόδεψαν τα νοικοκυριά τον περασμένο μήνα για τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά που καταναλώθηκαν/θα καταναλωθούν στο σπίτι	296,29	245,31	306,69

Πίνακας 6

Μέσο ποσό που ξόδεψαν τα νοικοκυριά τον περασμένο μήνα για κατανάλωση τροφίμων και ποτών εκτός σπιτιού, με διάκριση σε φτωχά και μη φτωχά νοικοκυριά: 2020

σε ευρώ

	Νοικοκυριά		
	Σύνολο	Φτωχά	Μη φτωχά
Μέσο ποσό που ξόδεψαν τα νοικοκυριά τον περασμένο μήνα για κατανάλωση τροφίμων και ποτών εκτός σπιτιού	120,56	104,81	123,29

Πίνακας 7

Μέσο ποσό που ξόδεψαν τα νοικοκυριά για χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς τον περασμένο μήνα, με διάκριση σε φτωχά και μη φτωχά νοικοκυριά: 2020

σε ευρώ

	Νοικοκυριά		
	Σύνολο	Φτωχά	Μη φτωχά
Μέσο ποσό που ξόδεψαν τα νοικοκυριά για χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς τον περασμένο μήνα	32,23	31,53	32,35

Πίνακας 8

Μέσο ποσό που ξόδεψαν τα νοικοκυριά για χρήση ιδιωτικών μέσων μεταφοράς τον περασμένο μήνα, με διάκριση σε φτωχά και μη φτωχά νοικοκυριά: 2020

σε ευρώ

	Νοικοκυριά		
	Σύνολο	Φτωχά	Μη φτωχά
Μέσο ποσό που ξόδεψαν τα νοικοκυριά για χρήση ιδιωτικών μέσων μεταφοράς τον περασμένο μήνα	149,55	134,93	151,86

Πίνακας 9

Ποσοστό νοικοκυριών που στο τέλος ενός τυπικού (συνήθους) μήνα, έχουν την οικονομική δυνατότητα ή όχι, με το τρέχον εισόδημά τους για αποταμίευση, με διάκριση σε φτωχά και μη φτωχά νοικοκυριά: 2020

%

Ποσοστό νοικοκυριών που στο τέλος ενός τυπικού (συνήθους) μήνα:	Νοικοκυριά		
	Σύνολο	Φτωχά	Μη φτωχά
Αποταμιεύουν χρήματα	37,4	9,4	43,2
Βρίσκονται σε ανάγκη να ξοδεύουν από τις αποταμιεύσεις τους (είτε πρόκειται για καταθέσεις στην τράπεζα είτε για χρήματα που φυλάσσονται σπίτι)	27,3	30,1	26,7
Βρίσκονται σε ανάγκη δανεισμού από τρίτους	16,3	37,4	12,1
Ούτε αποταμιεύουν ούτε βρίσκονται σε ανάγκη εκταμίευσης ή δανεισμού	18,9	23,1	18,1

Πίνακας 10

Χρονικό διάστημα διατήρησης του τρέχοντος βιοτικού επιπέδου με τη χρήση αποκλειστικά και μόνο των αποταμιεύσεων του (σε τραπεζικούς λογαριασμούς ή στο σπίτι, στην περίπτωση που τα νοικοκυριά δεν επρόκειτο να λάβουν κάποιο εισόδημα στο μέλλον), με διάκριση σε φτωχά και μη φτωχά νοικοκυριά: 2020

%

Χρονικό διάστημα διατήρησης τρέχοντος βιοτικού επιπέδου	Νοικοκυριά		
	Σύνολο	Φτωχά	Μη φτωχά
Για λιγότερους από 3 μήνες	33,4	28,4	34,4
Από 3 έως και 6 μήνες	17,3	6,4	19,5
Από 7 έως και 12 μήνες	8,2	2,9	9,3
Για περισσότερους από 12 μήνες	5,9	1,9	6,7
Το νοικοκυριό δεν διαθέτει αποταμιεύσεις	35,2	60,4	30,1

Πίνακας 11

Μέση τρέχουσα αξία (τιμή πώλησης) της κύριας κατοικίας, με διάκριση σε φτωχά και μη φτωχά νοικοκυριά: 2020

σε ευρώ

	Νοικοκυριά		
	Σύνολο	Φτωχά	Μη φτωχά
Μέση τρέχουσα αξία (τιμή πώλησης) της κύριας κατοικίας	103.619	89.391	106.452

Πίνακας 12

Ποσό που απομένει κατά μέσο όρο για την αποπληρωμή του ενυπόθηκου δανείου της κύριας κατοικίας των νοικοκυριών, με διάκριση σε φτωχά και μη φτωχά νοικοκυριά: 2020

σε ευρώ

	Νοικοκυριά		
	Σύνολο	Φτωχά	Μη φτωχά
Ποσό που απομένει κατά μέσο όρο για την αποπληρωμή του ενυπόθηκου δανείου της κύριας κατοικίας	39.516	29.436	41.297

Πίνακας 13

Ποσοστό νοικοκυριών που έχει στην ιδιοκτησία του κάποια ακίνητη περιουσία εκτός της κύριας κατοικίας, με διάκριση σε φτωχά και μη φτωχά νοικοκυριά: 2020

%

	Νοικοκυριά		
	Σύνολο	Φτωχά	Μη φτωχά
Ποσοστό νοικοκυριών που έχει στην ιδιοκτησία του κάποια ακίνητη περιουσία εκτός της κύριας κατοικίας	40,7	28,6	43,1

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (European Union - Statistics on Income and Living Conditions - EU-SILC)	<p>Η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC) αποτελεί μέρος ενός κοινοτικού στατιστικού προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντικατέστησε, από το 2003, το ευρωπαϊκό panel νοικοκυριών (European Community Household Panel, ECHP), προκειμένου να επιτευχθεί η ποιοτική βελτίωση των στατιστικών δεδομένων που αφορούν στη φτώχεια και στον κοινωνικό αποκλεισμό.</p> <p>Βασικός στόχος της έρευνας είναι η μελέτη, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών σε σχέση, κυρίως, με το εισόδημά τους. Η έρευνα αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η συγκρισιμότητα των στοιχείων θεωρείται εξασφαλισμένη, αφού η έρευνα διενεργείται σε όλα τα κράτη μέλη, χρησιμοποιώντας κοινές μεταβλητές και ορισμούς.</p>
Νομικό πλαίσιο	<p>Η έρευνα διέπεται από τις διατάξεις του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κοινοβουλίου σχετικά με τις Κοινοτικές στατιστικές για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης (EU-SILC) με αριθ. 1177/2003 και διενεργείται από την ΕΛΣΤΑΤ με απόφαση του Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ.</p>
Περίοδος αναφοράς του εισοδήματος	<p>Η περίοδος αναφοράς του εισοδήματος είναι το προηγούμενο της έρευνας ημερολογιακό έτος.</p>
Κάλυψη	<p>Η έρευνα καλύπτει όλα τα ιδιωτικά νοικοκυριά της Χώρας με τα μέλη τους, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή οποιαδήποτε οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους.</p> <p>Εξαιρούνται από την έρευνα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι συλλογικές κατοικίες, όπως ξενοδοχεία, πανσιόν, νοσοκομεία, γηροκομεία, στρατόπεδα, αναμορφωτήρια κ.λπ. Συλλογικές κατοικίες θεωρούνται και τα νοικοκυριά που παρέχουν στέγη με διατροφή σε άνω των πέντε τροφίμους. • Τα νοικοκυριά με μέλη ξένους υπηκόους που υπηρετούν σε ξένες διπλωματικές αποστολές.
Μεθοδολογία	<p>Η έρευνα είναι δειγματοληπτική. Ο σχεδιασμός βασίζεται σε μερικούς επικαλυπτόμενο δείγμα (rotational integrated design), που επιλέχτηκε ως ο πλέον κατάλληλος για ενιαία συγχρονική και διαχρονική έρευνα. Η τελική δειγματοληπτική μονάδα είναι το νοικοκυριό. Οι μονάδες ανάλυσης είναι τα νοικοκυριά και τα μέλη τους.</p> <p>Η διαχρονική δομή του δείγματος διακρίνεται σε τέσσερα εναλλασσόμενα υπο-δείγματα (panels), καθένα από τα οποία είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού και διαρκεί τέσσερα χρόνια. Για κάθε δύο διαδοχικά χρόνια υπάρχει μερική επικάλυψη (75%) των panels. Κάθε χρόνο ένα panel εγκαταλείπει το δείγμα και ένα νέο panel επιλέγεται. Το σχήμα εναλλαγής άρχισε από το πρώτο έτος (2003). Για να υπάρξει πλήρες δείγμα το πρώτο έτος της έρευνας, τα τέσσερα panels άρχισαν ταυτόχρονα. Για τη διαχρονική συνιστώσα του EU-SILC, τα άτομα που επιλέγονται, αρχικά, ερευνώνται για περίοδο τεσσάρων χρόνων ίση με τη διάρκεια του κάθε panel.</p> <p>Η έρευνα EU-SILC βασίζεται σε δισταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία νοικοκυριών από πλαίσιο δειγματοληψίας που έχει δημιουργηθεί με βάση τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού 2011 και καλύπτει πλήρως τον πληθυσμό αναφοράς.</p> <p>Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας περιλαμβάνει δύο επίπεδα στρωμάτωσης:</p>

- i. Το πρώτο επίπεδο είναι γεωγραφική στρωμάτωση που βασίζεται στη διαίρεση της Χώρας σε Περιφέρειες, οι οποίες αντιστοιχούν στο ευρωπαϊκό επίπεδο διαμέρισης NUTS II, ενώ τα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης συγκροτούν χωριστά γεωγραφικά στρώματα.
- ii. Το δεύτερο επίπεδο στρωμάτωσης είναι η ταξινόμηση των οικισμών, μέσα σε κάθε Περιφέρεια, σε τέσσερις κατηγορίες ασικότητας, σύμφωνα με το μέγεθος του πληθυσμού τους:
  - ≥ 30.000 κατοίκους,
  - 5.000 - 29.999 κατοίκους,
  - 1.000 - 4.999 κατοίκους,
  - 0-999 κατοίκους.

Η στρωμάτωση των δύο μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων έγινε κατά απογραφικές εποπτείες.

Το δείγμα των ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, ένα τυχαίο δείγμα μονάδων επιφανείας (κατοικημένων γεωγραφικών περιοχών που περικλείονται από φυσικά ή τεχνητά όρια) επιλέγεται με συστηματική δειγματοληψία από κάθε τελικό στρώμα με πιθανότητα επιλογής της κάθε μονάδας ανάλογη του αριθμού των ιδιωτικών νοικοκυριών που αυτή περιέχει. Στο δεύτερο στάδιο, ένα συστηματικό τυχαίο δείγμα ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται με δεδομένο δειγματοληπτικό κλάσμα, από τον σύγχρονο πληθυσμό των νοικοκυριών (με βάση προμέτρηση που γίνεται στο πεδίο) κάθε επιλεγμένης μονάδας επιφάνειας.

Η έρευνα σχεδιάστηκε αρχικά το 2003 για αξιόπιστα αποτελέσματα σε επίπεδο Χώρας. Ο αρχικός σχεδιασμός τροποποιήθηκε σταδιακά από το έτος 2015 προκειμένου να επιτευχθούν οι βασικοί στόχοι της Ευρωπαϊκής στρατηγικής «Ευρώπη 2020» καθώς και οι εθνικές ανάγκες. Το έτος 2019, ο τρόπος υπολογισμού του δείγματος βασίστηκε στα αποτελέσματα του έργου «Μελέτη του υφιστάμενου δειγματοληπτικού σχεδιασμού της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC) με σκοπό την αύξηση/προσαρμογή του δείγματος σε επίπεδο Περιφέρειας (NUTSII)» για τη βελτίωση των δεικτών και σε επίπεδο Περιφέρειας.

Μέγεθος δείγματος Κατά το έτος 2020 η έρευνα διενεργήθηκε σε τελικό δείγμα 15.086 νοικοκυριών και σε 32.962 μέλη των νοικοκυριών αυτών, εκ των οποίων 28.878 ηλικίας 16 ετών και άνω. Ο μέσος όρος μελών υπολογίστηκε ανά νοικοκυριό στα 2,18.

Σταθμίσεις Για την εκτίμηση των χαρακτηριστικών της έρευνας τα στοιχεία κάθε ατόμου και κάθε νοικοκυριού του δείγματος πολλαπλασιάστηκαν με έναν αναγωγικό συντελεστή. Ο αναγωγικός συντελεστής προκύπτει ως το γινόμενο των ακόλουθων τριών παραγόντων (σταθμίσεων):

- α) της αντίστροφης πιθανότητας επιλογής του ατόμου, που συμπίπτει με την αντίστροφη πιθανότητα επιλογής του νοικοκυριού,
- β) του αντίστροφου του ποσοστού απόκρισης των νοικοκυριών εντός του στρώματος,
- γ) ενός διορθωτικού συντελεστή, ο οποίος καθορίζεται κατά τρόπο ώστε:
  - i) Η εκτίμηση των ατόμων, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών, που θα προκύψει ανά γεωγραφική περιφέρεια να συμπίπτει με τον αντίστοιχο αριθμό που υπολογίστηκε με προβολή για την περίοδο αναφοράς της έρευνας και βασίστηκε στη Φυσική Κίνηση Πληθυσμού (Απογραφή Πληθυσμού 2011 και Γεννήσεις, Θάνατοι, Μετανάστευση).
  - ii) Η εκτίμηση των νοικοκυριών, κατά τάξη μεγέθους (1, 2, 3, ή 4+ μέλη) και κατά ιδιοκτησιακό καθεστώς, να συμπίπτει με αυτή του έτους αναφοράς που υπολογίστηκε με προβολή βασισμένη στη διαχρονική τάση της Απογραφής Πληθυσμού των ετών 2001 και 2011.

Ισοδύναμο εισόδημα Για τον υπολογισμό του συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό καθαρό εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, που λαμβάνεται από όλα τα μέλη του νοικοκυριού.

Συγκεκριμένα, οι εισοδηματικές συνιστώσες που περιλαμβάνονται στην έρευνα είναι:

- Το εισόδημα από εργασία.
- Το εισόδημα από περιουσία.
- Οι κοινωνικές παροχές και οι συντάξεις.
- Οι χρηματικές μεταβιβάσεις από άλλα νοικοκυριά.
- Το τεκμαρτό εισόδημα από τη χρήση του αυτοκινήτου της επιχείρησης.

Ως ισοδύναμο διαθέσιμο ατομικό εισόδημα ορίζεται το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού μετά τη διαίρεσή του με το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού. Το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού υπολογίζεται σύμφωνα με την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ.

Επισημαίνεται ότι στην κατανομή κατά άτομο θεωρείται, με βάση τον παραπάνω ορισμό, ότι το κάθε μέλος του νοικοκυριού κατέχει το ίδιο εισόδημα που αντιστοιχεί στο ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα. Αυτό σημαίνει ότι το κάθε μέλος του νοικοκυριού απολαμβάνει το ίδιο επίπεδο διαβίωσης. Συνεπώς, στην κατά άτομο κατανομή, το εισόδημα που αποδίδεται σε κάθε άτομο δεν αντιπροσωπεύει χρηματική απολαβή, αλλά έναν δείκτη επιπέδου διαβίωσης.

Το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα ενός νοικοκυριού υπολογίζεται ως το άθροισμα των εισοδημάτων των μελών των νοικοκυριών (εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, από αυτό-απασχόληση, συντάξεις, επιδόματα ανεργίας, εισόδημα από ακίνητη περιουσία, οικογενειακά επιδόματα, τακτικές χρηματικές μεταβιβάσεις κ.λπ.), δηλαδή του συνόλου των καθαρών αποδοχών από όλες τις πηγές εισοδήματος, μετά την αφαίρεση των τυχόν παροχών προς άλλα νοικοκυριά. Στο ποσό αυτό πρέπει να προστεθεί και ο φόρος που, ενδεχομένως, επιστράφηκε και αφορούσε στην εκκαθάριση των εισοδημάτων του προηγούμενου έτους.

Κλίμακα ισοδυναμίας Το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού υπολογίζεται με βάση την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ, σύμφωνα με την οποία ορίζεται συντελεστής στάθμισης 1 για τον πρώτο ενήλικα, 0,5 για το δεύτερο ενήλικα και μέλη 14 ετών και άνω και 0,3 για παιδιά 13 ετών και κάτω. Παράδειγμα: Το εισόδημα του νοικοκυριού με δύο ενήλικες και δύο παιδιά κάτω των 14 ετών διαιρείται με το συντελεστή ισοδυναμίας $1+0,5+2 \times 0,3 = 2,1$, για νοικοκυριό με δύο ενήλικες διά 1,5, για νοικοκυριό με 2 ενήλικες και 2 παιδιά ηλικίας 14 ετών και άνω διά 2,5 κλπ.

Μονάδα έρευνας Οι πληροφορίες για την υπερχρέωση, την κατανάλωση και τον πλούτο των νοικοκυριών συλλέχθηκαν σε επίπεδο νοικοκυριού και αφορούν όλο το νοικοκυριό.

Κατάσταση πληθυσμού **Φτωχός πληθυσμός:** Ο πληθυσμός που έχει εισόδημα μικρότερο από ή ίσο με το κατώφλι της φτώχειας.

Μη Φτωχός πληθυσμός: Ο πληθυσμός που έχει εισόδημα μεγαλύτερο από το κατώφλι της φτώχειας.

Παραπομπές Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ, σχετικά με την [Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών](#).